

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' שכב
ערב שבת קודש פ' האזינו,
י"ג תשרי ה'תש"פ

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

החייל ב"צבאות ה'" בנימין משה שיח' לרגל יום הולדתו השלישי לאויש"ט, ביום ה' תשרי, ולתיספורתו ביום א', ערב חג הסוכות - י"ד תשרי ה'תש"פ

ולזכות אחיו

חיילי "צבאות השם" יוסף נתן וזכרי' שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הו"ח ר' אברהם וזוגתו מרת לי לאה שיחיו חמי

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

דיבורים "פראיים" בזמן פראי / משיחת שי"פ האזינו, ייג תשרי התשמ"ז

7 המעשה הוא העיקר

להביא לכל המקומות את הבשורה המשמחת / הוראות למעשה בפועל

8 יילחום מלחמת ה' - וינצח

הלקח מהטעות הנוראה במלחמת יום הכיפורים / קטעים בעניני שלימות העם והארץ

10 זמן הגאולה

כשמגיעים מיום הכיפורים אין להתפעל מהעולם / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

13 ניצוצות של משיח

פס"ד ע"פ תורה שמשנה וקובע את המציאות בעולם / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה

14 כתב יד קודש

כיצד יכלו בני"י למונע את הסתלקותו של משה רבינו / מענה לשאלה בשיחת שי"פ האזינו התשכ"ז

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרדה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל דחמים בן חיה מושקא שיחיו

ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

כ"ה. כמה ענינים הלא חסגון בהקדמות דמא האזינו הטכ"ו.
 א. היחה בנ"י רמ"י בנוגע הסלקותו ס"א סמא אין אנו כניחוס אומ"י,
 -כאורה, איך שיר לומר בזה "אין אנו כניחוס" וענין נסולת נחמה
 און אדס פליט כו"ז לא חסגון, מה ה"י היקוד ללוטא דז"א חמ"כ, בסיום היחה,
 בהחל ד"יינה לל חורה" כח"רס"י, נחנאר אדך בכחם יל יקראל ת"י לכל אה
 הגזירה ע"י הרובה, כי כחם דל ציבור סלכטמנטמנא (גם בכל הינה) הוא נכח
 כח של יחיד בעשיה, אבל ענין זה נחנאר בסיום היחה בהחל דיינה של חורה,
 וג"כ חסגון, אמ הכוונה, שזה גס היקוד עפ"י פ"ס. נאח זהו החיקוד גס עמ"י סמא
 אינו נובך מסמ"ת בהקחה הי"גל כבודם של יקראל כחם רמ"י אצמ"א דק "וכו"י ואינו
 כובב הענין בפידוס, כי לכאורה, ביטול גזירה ע"י חוכנה וחמלה וכדומה, אי"ז
 כנגד רצונו של הקב"ה, ואדרבה, כך נצטוננו, סאל יחייאש אדס עצמו מן הרחמים
 אפילו כחחרב חדה כו". וענין הנפשה והמלה כו". הרי זה אפילו סלקדי המעס
 דכמ"י טובה, ואפילו אם משה לא ה"י עושה להם סוס טובה, סייך לכאורה סיהמליו
 עבדו או סיבטלו הגזירה ע"י הרובה, וכדומה

כיצד יכלו בני ישראל למנוע את הסתלקותו של משה רבינו

בקשר עם המובא במדור ה"דבר מלכות" דגליון זה, ועם פ' השבוע, מובא בזה צילום (מוקטן במעט) ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלת המניחים בשיחת ש"פ האזינו ה'תשכ"ז

(נדפסה בלקו"ש חי"ט ע' 339)

פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

ב"ה. כמה ענינים שלא תפסנו בהשיחות דש"פ האזינו תשכ"ז.

א. הקשה במ"ש רש"י בנוגע הסתלקותו של משה "אין אנו מניחים אותו", שלכאורה, איך שייך לומר בזה "אין אנו מניחים", הרי בענין נטילת נשמה אין אדם שליט כו'?

לא תפסנו, מה הי' התירוץ לקושיא זו?

על כך כתב כ"ק אד"ש מה"מ: בפשטות – שצ"ל בכל הג' מקומות בשווה ("אף כאן" – שינוי) ממקום למקום (העלי' להר) – אין מניחים.

אח"כ, בסיום השיחה, בהחלק ד"יינה של תורה" שבפירש"י, נתבאר אשר בכחם של ישראל הי' לבטל את הגזירה ע"י תשובה, כי כחם של ציבור (גם בכל השנה) הוא כמו כח של יחיד בעשי"ת, אבל ענין זה נתבאר בסיום השיחה בהחלק דינה של תורה, ולא תפסנו, אם הכוונה, שזהו גם התירוץ עפ"י פשט.

כ"ק אד"ש מה"מ הקיף כמה מהתיבות לעיל וכתב בצד: איפוא נמצא כ"ז?!

דיבורים "פראיים" בזמן פראי

הזמן "פראי" כאשר "החושך יכסה ארץ וערפל לאומים", והאופן לבטל זאת הוא ע"י דיבורים "פראיים" • אך אין אלו כלל דיבורים "פראיים", שהרי הם כתובים בתורה, ש"היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים", וא"כ בודאי שהם יכולים להתקבל גם "לעיני העמים" • לא להכנס לויכוחים כלל ולא להתפעל מה"מלעיגים" • משיחות ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשמ"ו - מוגה

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"

בני ישראל נשאר בחיים, "זאתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום"⁵, ונכנסו לארץ ישראל – אם-כן מובן, שהיות והודיעו להם על הענין ד"הר נבו", הרי גם הם שייכים לענין ד"הר נבו" ושער הנו"ן, כשם שהנשיא שלהם, משה רבינו, הי' שייך לשער הנו"ן.

והקשר הזה – שבין בני ישראל באותו הדור לדרגתו של משה רבינו בעת עלייתו להר – מודגש גם בפירוש רש"י על התורה בסוף פרשתנו, בפירושו על הפסוק⁶ "בעצם היום הזה וגו'": "לפי שהיו ישראל אומרים בכך וכך אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחין אותו וכו', אמר הקב"ה הריני מכניסו בחצי היום", זאת-אומרת שבנ"י לא רצו להניח לענין ההסתלקות שהי' בהר נבו – ומכך מובן עד כמה הי' לענין זה השפעה עליהם.

[דרך אגב ישנה בזה "קלאץ קשיא", שכרגיל אין שמים לב עלי': מדובר על הדור שנכנסו לארץ, כאשר בני ישראל עמדו במצב הכי נעלה לאחרי שכבר כל אנשי דור

א. בנוגע לענין ד"הר נבו" ידועה תורת הרב המגיד¹, שאף שהגמ' אומרת² על הפסוק³ "ותחסרהו מעט מאלקים" ש"חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד", כלומר, שמשה השיג רק מ"ט שערי בינה, אעפ"כ – אומר הרב המגיד – בשעת העלי' להר נבו השיג משה גם את שער הנו"ן, וזהו הראשי-תיבות ד"נבו" – נו"ן בו...

ב. והנה, אף שבפשטות ענין זה כתוב בנוגע למשה רבינו, מכיון שהוא נכתב בתורה שהיא "מורשה קהילת יעקב"⁴ הרי זה שייך לכל יהודי, וא"כ, לאחרי שענין זה נכתב בתורה יכול כל יהודי בתור נשמה בגוף לקבל את שער הנו"ן.

וכפי שזה הי' בפשטות בזמן ההוא, שהגם שמשה רבינו בעצמו הסתלק בשעה שקיבל את שער הנו"ן ולא נכנס לארץ ישראל, אך כיון ש"אזלינן בתר רובא", ורוב

(1) לקו"ת במדבר יב, א. אוה"ת ברכה ע' ב'קסג.

(2) ר"ה כא, ב.

(3) תהלים ח, ו.

(4) ברכה לג, ד. וראה נדה מד, רע"א.

(5) ואתחנן ד, ד. וראה פרש"י חוקת כ, כב.

(6) לב, מח.

מכניס את בני ישראל לארץ ישראל, היתה אז הגאולה הנצחית שאין אחרי גלות. וזה ה' רצונם של בני' בזמן ההוא, להשאר עם הנשיא שלהם, וללכת יחד איתו לא"י לגאולה הנצחית.

ד. אך כיון שאז "לא זכו"¹³ ולא היתה הגאולה הנצחית – ישנו הלימוד מכך בזמננו זה, שהיות ולכל אחד יש כבר את העלי' להר נבו מצד בחי' משה שבכל אחד ואחד, עליו לרצות שזה יקויים לא רק מצד בחי' משה שבו ברוחניות, אלא בגשמיות כפשוטו – שילכו עם נשיא דורנו בגשמיות לארץ ישראל, כיון ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים"¹⁴!

ומה שהי' מעשה בשנת תש"י – הרי מיד יהי' "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹⁵, ולא סתם "הקיצו", אלא באופן ד"ורננו", מתוך שמחה, ובנוגע לצדיקים הרי זה יהי' מיד בהגאולה!

כידוע שבנוגע לצדיקים אין צורך לחכות לכל החשבונות שכתובים בזהר¹⁶ אודות השנים שבין ביאת משיח לתחיית המתים – היות והנשיאים יקומו מיד¹⁷, כמובן ממאמר חז"ל¹⁸ ש"משה ואהרן יהא עמנו" מיד כשיבנה ביהמ"ק, ואזי יוכלו תיכף לשאול אותם כיצד להתנהג בפועל בנוגע להקרבת הקרבנות שבבית המקדש, שזה הרי נוגע מיד כשיבנה ביהמ"ק.

וכשם שזה בנוגע ל"משה ואהרן", כך גם בנוגע ל"משה" שבכל דור ודור, הנשיאים שבכל דור.

ה. יכולים לשאול: מדוע מדברים דיבורים "פראיים" ("ווילדע זאכן")?

(13) ראה זח"ג רכא, א.

(14) תענית ה, ב.

(15) ישעי' כו, יט.

(16) ח"א קלט, א ואילך.

(17) ראה זהר שם קמ, א.

(18) תוד"ה אחד – פסחים קיד, ב. וראה יומא ה, ב.

המדבר לא היו, עד שהפסוק אומר "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום" – וכיצד יתכן דבר שכזה, שהם יתנגדו לרצון השם! ואין כאן המקום להאריך בזה⁷.

אשר אחד מההסברות בזה הוא-ע"פ הידוע⁸ שישנו בחי' משה שבכל אחד ואחד, שמצד בחי' זו אזי כאו"א עולה להר נבו ביחד עם משה רבינו.

וכפי שהגמ' אומרת⁹ עה"פ¹⁰ "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך" שנאמר לדור שנכנסו לארץ, שואלת ע"כ הגמ': "אטו יראה מילתא זוטרתא היא?" ומתרת: "אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא", וכמבואר בחסידות¹¹ שמצד זה שלגבי משה רבינו "מילתא זוטרתא היא", ה"ה מילתא זוטרתא גם לגבי כל יהודי, מצד בחי' משה שבכאו"א, שהרי בפשטות פסוק זה מדבר (כאמור) על הדור שנכנסו לארץ.

ג. וזהו התוכן הפנימי בזה שבני ישראל לא רצו להניח למשה רבינו "להסתלק":

מה שאומרים שאצל בני ישראל היתה אז העלי' ל"הר נבו", הכוונה היא, שהאירה אצלם הבחי' דשער הנו"ן השייכת לגאולה העתידה.

ורצונם של בני' הי' שהענין אכן יומשך למטה, ויקויים בפועל בעולם הזה – שע"ז שמה רבינו הי' נשאר בעולם הזה הי' הדבר נפעל. וכידוע¹², שבאם משה הי'

(7) עוד ע"ז ראה בגליון תלא במדור "כתי"ק – פרסום ראשון" ובהנסמן שם.

(8) תניא פמ"ב. וראה תקו"ז תס"ט (ק"ב, א. ק"ד, א.). אגה"ק בסוף הביאור לסי' ז"ך.

(9) ברכות לג, ב (ע"פ עין יעקב). ועד"ז במגילה כה, א.

(10) עקב י, ב.

(11) תניא שם.

(12) ראה מגלה עמוקות אופן קפה (הובא בילקוט ראובני פ' ואתחנן). אלשיך, אוה"ח ועוד ר"פ ואתחנן. שע"ת לאדהאמ"צ ח"ב חינוך בתחלתו. אוה"ת ואתחנן ע' סה. צג. (כך ו) ע' ברא ואילך. ועוד.

פס"ד ע"פ תורה שמשנה וקובע את המציאות בעולם

ועוד והוא העיקר – שכל זה יקויים בפועל תיכף ומיד ממש, ובפרט לאחר הפסק-דין של כו"כ רבנים ומורי-הוראה – פס"ד ע"פ תורה שמשנה וקובע את המציאות בעולם – ש(לא זו בלבד ש"כלו כל הקיצין" ומשיח צדקנו עדיין לא בא, אלא ש)משיח צדקנו בא תיכף ומיד ממש, לא רק בלשון עתיד, שמשיח צדקנו יבוא, אלא שכבר בא, וכאמור, תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ האיזנו, שבת תשובה ה'תנש"א – בלתי מוגה)

לזכור מה שמפסידים

צריכים לדעת מה שמפסידים ר"ל – מפסידים גילוי אלוקות שהי' בזמן שבית המקדש הי' קיים, שזה הי' גלוי לעיני בשר, ועד כדי כך ש"עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש", וחלקם היו בכל ירושלים!

אמנם גם היום כאשר יוצאים לרחוב רואים את ניסי ה' וחסדי ה', איך שהוא "זן את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים" (שאת-זה אומרים הרי ע"פ תורה בברכת המזון בסעודה של חול) – אך אעפ"כ, צריכים בשעת מעשה לזכור, כיצד הי' מעמדו וכיצד הי' מעמד ומצב זקנו בזמן שבית-המקדש הי' קיים!

(תרגום חפשי משיחת ו' תשרי ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

זועקים את התפלה אף שהיא "בלחש"

כשרואים לאיזה שפלות "נפלנו" בגלות, אזי, כאשר אומרים בתפלה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", אומרים זאת עם כל ה"שטורעם", כיון שמרגישים כיצד הי' פעם, או עכ"פ ישנה ידיעה בשכל, מאחר ושמעו אודות זה – "שאל אביך ויגדך זקינך ויאמרו לך", אבל באופן שזה חדר בהם – במילא זועקים את התפלה, אף שהיא תפלה "בלחש", וצועקים לא רק בגלל שזהו נוסח שקבעו אנשי כנסת הגדולה (שעל האדם לבקש את צרכיו מהקב"ה), אלא כיון שמרגישים את הצורך והחסרון, שזה חסר!

(תרגום חפשי משיחת ו' תשרי ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל – בגשמיות וברוחניות

נדבת מהיטבאל יומות

ו"קדושה אינה זזה ממקומה"⁵, ועוד ועיקר – שכיון שזהו ביתו של הקב"ה, הרי בודאי שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ביחד עם כל הצדיקים) נמצא באותו מקום שבו נמצא הקב"ה, כמובן מהנהגת יהושע, "יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל"⁶, שבודאי למד זה מהנהגת משה רבו, להמצא תמיד באותו מקום שבו נמצא הקב"ה, ובפרט מצד הביטול דמשה⁷ – "ונחנו מה"⁸, שכל מציאותו אינה אלא "סימן" על המציאות דלמעלה.

*

[.] מובן וגם פשוט, שבימינו אלה, לאחר כל מה שעברו במשך הדורות שלפנ"ז ויצאו ידי-חובת כל הענינים הבלתי-רצויים (כמובא גם בדרושי אדמו"ר האמצעי⁹), אין עוד ענינים של ירידה כו' (כולל גם שלילת הענין ד"מאן¹⁰ דנפיל מדרגי' איקרי כו"¹¹), ובמילא, ישנה מציאותו של משה – "גואל ראשון הוא גואל אחרון" – נשמה בגוף באופן נצחי.

ועד"ז בנוגע למ"ש בסוף פרשת השבוע "כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא" – שעכשיו יכנס משה רבינו לארץ, ולא עוד, אלא, שנפעל כן בכל אנשי הדור, כדאיתא במדרז"ל¹² בנוגע לדורו של משה שישבו יחד עמו.

ולעיר גם ממה שנאמר במזמור "לכו נרננה" שאומרים בקבלת שבת: "ארבעים שנה אקוט בדור גו"¹³, דור המדבר, שגם הם ישבו ויכנסו לארץ ישראל, ומתוך שמחה וטוב לבב, באופן ד"לכו נרננה", החל מניגון של שמחה שניגנו עתה, ניגון עם תיבות, עד לניגון שלמעלה מתיבות, עד ל"קלא פנימאה" (ע"ד ובדוגמת הענין דתקיעת שופר¹⁴).

(משיחת ש"פ האזינו, שבת שובה התש"נ - בלתי מוגה)

(5) ראה ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה פ"א. אגה"ק

ביאור לסי' ז"ך. (11) נוסף לכך שגם בשעתו לא ה' זה באופן של

ירדה, כי אם, "ייעל משה".

(6) תשא לג, יא. (7) ועד"ז ביהושע – שנקרא "נער", שמורה על

הביטול. (12) במדב"ר פי"ט, יג. (13) תהלים צה, יו"ד.

(8) בשלח טז, ז-ח. (14) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, ד. ובכ"מ.

(9) שער התשובה ח"א ספ"ה (ה, ב).

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתניכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחי

אזי ראשית כל, זה מוכרח מצד הזמן: הזמן "פראי" ("א ווילדער זמן") כאשר "החושך יכסה ארץ וערפל לאומים"¹⁹, והאופן לבטל זאת הוא ע"י דיבורים "פראיים".

שנית, אין אלו כלל דיבורים "פראיים", שהרי הם כתובים בתורה, ש"היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים"²⁰, התורה פועלת שהאומות יאמרו "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה"²⁰, וא"כ בודאי שהענינים הנאמרים יכולים להתקבל גם "לעיני העמים", ובפרט אם הם "דברים היוצאים מן הלב", שאזי הם "נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם"²¹, ועל אחת כמה וכמה שהם פועלים על ה"א-ל זר אשר בקרבך"²².

והעיקר – שאכן ניכנס בגשמיות לא"י, תיכף ומיד, "וארו עם ענני שמיא"²³, יחד עם כל החבילות²⁴, שהרי אז יקחו גם את כל הבתי כנסיות²⁵ וכו'.

ומה שישנה השאלה, הרי זה שבת וכו', והקושיא האם יש תחומין למעלה מעשרה וכו'²⁶ – כבר דובר כמה פעמים²⁷, שגם שאלה זו יתרץ אליה הנביא...

[ובפרט שהשאלה לא מציקה כל כך, והרא' שיושנים איתה בשקט, ואפילו בעת ההתוועדות, שהרי "שינה"²⁸ בשבת

(19) ישע' ס, ב.

(20) ואתחנן ד, ו.

(21) ס' הישר לר"ת שער יג.

(22) ראה שבת קה, ב.

(23) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

(24) ראה גם "התמים" חוברת ב ע' קכו (קי, ב).

(25) מגילה כט, א.

(26) ראה עירובין מג, ב. רמב"ם הל' נזירות פ"ד הי"א

ובנ"כ שם.

(27) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 272. ובכ"מ.

(28) ילקוט ראובני ואתחנן ד, יט. סידור האריז"ל

(קול יעקב) אחרי סעודת שבת. של"ה קלד, ב.

תענוג²⁹, אמנם לא באופן ד"ושכבת וערבה שנתך"³⁰ כיון שאין אפשרות ל"ושכבת", אלא רק "וישבת וערבה שנתך", ובפרט אם יושבים במקום שלא דוחפים ואפשר לישון בשקט...]

והרי זהו הפירוש הפשוט ב"אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח וכו'" (שכל יהודי אומר זאת³¹, או חושב – כמנהג חב"ד³²), שהוא מאמין שזה יהי' בגשמיות כפשוטו, נשמות בגופים!

כשנמצאים בגן עדן הרי לא זקוקים להבהיר ("באווארענען") את הענין ד"אני מאמין"; החידוש הוא שזה יהי' פה למטה דוקא, נשמות בגופים.

וכפי שהרמב"ם מאריך בסוף הלכות מלכים³³, שענין האמונה בביאת המשיח הוא יסוד בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה, ששם הוא מדבר בפשטות על נשמות בגופים, כשם שמש"ח עצמו הוא נשמה בגוף, "מלך מבית דוד"³⁴, כך תהי' הגאולה על ידו לבני ישראל נשמות בגופים, וילכו לארץ ישראל בגשמיות!

ו. בהמשך לזה – כאן המקום להביא מה שהעירו לי ("העיריני חכם אחד") ובהשגחה פרטית זה הגיע לידי בשבת זו, בנוגע למה שכתב החיד"א על האמונה בביאת המשיח.

ובהקדים, שהחיד"א הרי ה' פוסק בין בנגלה דתורה, בספרי ההלכה והשו"ת שלו (חיים שאל וכיו"ב), ובין בנסתר דתורה, כמוכח מזה שהוא מביא בספריו כמה ביאורים ע"פ קבלה ומכריע ביניהם. ועבודתו של החיד"א היתה – "שד"ר" של יהודי ארץ

(29) ראה שו"ע אדה"ז א"ח ר"ס רפא. וש"נ.

(30) משלי ג, כ"ד (שאומרים בקשעמה"ט).

(31) ב"ג עיקרים.

(32) וראה לקו"ש ח"ט ע' 282 ואילך.

(33) פי"א.

(34) שם ה"ד.

ישראל, שנהג להסתובב בחוץ לארץ ולקבץ כספים עבור בני ארץ ישראל, כלומר, שנהג להפוך מעות של חו"ל למעות א"י, עד שהי מאחד את הממון של חו"ל עם ארץ ישראל, שזהו הענין ד"עשה כאן ארץ ישראל" (כפתגם הידוע³⁵) – הכנה לגאולה כאשר ילכו בפועל מחו"ל לא"י.

והנה, בספרו "מדבר קדמות"³⁶ שואל החיד"א על הברכה הנאמרת בתפלת העמידה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך – כי לישועתך קוינו כל היום", שלכאורה, לא מובנת הכוונה ד"כי לישועתך קוינו", דהרי "כי" הוא לשון של נתינת טעם, והאם זה הטעם על הגאולה?

ומתחזקת התמיהה: ידוע עד כמה צריכים להזהר במילים הנאמרות בתפלת העמידה, שכל מילה צריכה להיות בתכלית הדיוק – וא"כ איך אומרים "כי לישועתך קוינו כל היום" בתור טעם ל"את צמח דוד עבדך וכו'?"

ומבאר, שאין-הכי-נמי, זהו אכן נתינת טעם: התוכן דתפלה זו הוא, שאפי' אם מאיזו סיבה שתהי' יתכן שמשיח לא צריך לבוא עכשיו, ומישהו עלול לטעון שנמצאים במצב ד"לא זכו" וכו' – בכ"ז מבקשים מהקב"ה, שבזכות זה ש"לישועתך קוינו כל היום", יתקיים "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך".

ונקודת הענין – שעצם האמונה והתקוה לביאת המשיח גורמת לקירוב הגאולה!

שזהו פסק-דין מהחיד"א שהי' כאמור פוסק דינים, ואף אחד לא חולק עליו בזה! שאפי' בענינים שהוא חולק על פוסקים אחרים מכריעים כדעתו, ועאכו"כ בענין זה שאין חולק עליו.

ז. ועפ"ז ישנו גם תירוץ לאלו הטוענים שאין זה "מנהג אבותינו" ו"אין זו דרכנו" לעסוק בלהט באמונה, צפי' ותקוה לביאת המשיח, והמענה הוא: ישנו פסק-דין מפורש **שעל-ידי** "לישועתך קוינו כל היום" יש את הענין ד"את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח"!

– ואין להכנס לויכוחים כלל עם אלו הטוענים זאת, ולא להתפעל מה"מלעיגים", כיון ש"ויכוחים" גורמים רק לכך שכל צד ירצה לנצח בויכוח, וזה עלול להעלות ח"ו מחשבה שהצד השני צודק, או להחליש וכו', ומוטב לומר תהילים בזמן זה!

אומרים בפירוש בעת התפלה³⁷, ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו" – טוען הוא, שאצלו אין "חטאינו", היות ו"מנהג אבותינו בידינו"... אבל הרי "חטא" הוא גם מלשון חסרון³⁸, ויש אצלו חסרון בהאמונה והתקוה לביאת המשיח, ודוקא עי"ז שמתקנים זאת, ונמצאים במצב ד"לישועתך קוינו כל היום", זה בודאי יביא את הגאולה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

37) תפילת מוסף דיו"ט.

38) לקו"ת מטות פב, א. סה"מ קונטרסים ח"א קצא, ב ואילך. וראה פירש"י מ"א א, כא.

35) אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תפה. ועוד.
36) אות ק ערך קיווי. וראה לקו"ש ח"ל ע' 3-182; חל"ו ע' 5-6, ובהנסמן שם.

ומה שנראה שיש עולם – הרי זו **אחיזת עיניים בלבד** ("עס בלענדעט די אויגען")!!⁷

והוראה זו – שאין להתפעל מהעולם – היא תיכף כשמגיעים מיום הכיפורים, שאז השטן אינו מקטרג כלל, ובמילא יורדים כל ההעלמות וההסתרים, ובכלל המעמד ומצב של בני ישראל ביום הכיפורים שהם "כמלאכים"⁸, שעומדים מלכתחלה למעלה מהעולם, ואזי לא הולכים באופן ד"מצב ארצה וראשו מגיע השמימה"⁹ – מלמטה למעלה, אלא רק "מלכתחילה אריבער".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה "כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו"¹⁰] (תרגום חפשי משיחת ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשל"ב - בלתי מוגה)

7) וכמבואר בחסידות שמה שהעולם מראה עצמו למציאות, הוא שקר גמור (סה"מ תרמ"ג ע' צה. ועוד).
8) טואו"ח סתר"ו (מפרדר"א פמ"ו). ועוד. - ראה
9) ויצא כח, יב.
10) נדפס בסה"מ תשל"ב ע' 17 ואילך.

בימינו אלה, ישנה מציאותו של משה רבינו - נשמה בגוף באופן נצחי!

"כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא" (ס"פ האזינו – שיעור חומש היומי)

כאשר שואלים יהודי שנמצא בנלות, הן אלה שנמצאים בארצות הגולה, והן אלה שנמצאים בארץ הקודש, בירושלים עיר הקודש, בסמיכות לכותל המערבי¹, מהו ה"נס" שמצפה ומשתוקק אליו, יענה מיד בפשטות: נס דגאולה האמיתית והשלימה!

בלשון הידוע – שבכמה וכמה קהילות מישראל נוהגים לאמרו גם בדיבור, ואלה שאינם נוהגים לאמרו בדיבור, ה"ז במחשבתם – "אחכה לו בכל יום שיבוא"², ועאכו"כ בזמן סגולה, כבנדון-דין, שנה שהר"ת שלה הוא "תהא שנת נסים", החל מנס הגאולה.

[ויש להוסיף, שבענין ה"נסים" נכלל גם זה ש"לא יבטלו במציאות ממש באור ה' הנגלה כו" – במכ"ש וק"ו מתורת הבעש"ט³ בנוגע לעבודת התפלה שבכל יום, ש"זהו חסד גדול מהשי"ת שאדם חי אחר התפלה, שלפי דרך הטבע הי' לו למות כו", היינו, שזה שנשאר חי אחר התפלה הו"ע של "נס"].

ומעלה נוספת גם מצד המקום – בית-הכנסת ובית-המדרש, בית שמגדלין בו תורה ותפלה⁴ והחלטות טובות על גמ"ח, ביתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, ב' שמותיו קשורים עם הגאולה (כמדובר כמ"פ), ומובן, שכל עניניו הם בהדגשה יתירה בבית שבו התפלל ולמד ועבד עבודתו במשך עשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין,

1) בהמקומות שמוטר להכנס – כידוע פרטי
2) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 394 ואילך.
3) צוואת הריב"ש סל"ה. וראה שם סמ"ב.
4) מגילה כז, רע"א.

כשמגיעים מיום הכיפורים אין להתפעל מהעולם

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

ידוע הפתגם שבעל ההילולא די"ג תשרי נהג תמיד לומר¹: העולם אומר שכאשר אי אפשר ללכת מלמטה ("ארונטער") צריכים לעבור מלמעלה ("אריבער"), ואני אומר שלכתחילה יש לעבור מלמעלה – **"לכתחילה אריבער"**.

והנה, ישנם כמה הוראות שניתן ללמוד מאימרה זו:

(א) כאשר הולכים מלמטה (לפי הסדר ד"ארונטער") ישנם חשבונות, ובמילא יש חילוקים בין אחד לשני, אבל כאשר הולכים מ"לכתחילה אריבער" לא רואים חילוקי דרגות (בין "ראשיכם שבטיכם" לבין "חוטב עציך" ו"שואב מימך"²) ואין שום חשבונות, אלא כולם משתווים – מ"ראשיכם שבטיכם" עד ל"חוטב עציך" ו"שואב מימך".

(ב) הוראה נוספת לכאן: כאשר קמים בבוקר, הדבר הראשון שצריך לעשות הוא – לומר "מודה אני לפניך כו", כלומר, בראש ובראשונה יש לדעת שעיקר המציאות היא אלוקות, ואזי אין צורך לערוך שום חשבונות, ואפ"ל חלקו בעולם לא נוגע לו, אלא הולכים בשיטה ד"לכתחילה אריבער" – שכל המציאות שלו היא אלוקות!

ואף שכתוב³ "חוקות שמים וארץ אשר שמת", זאת-אומרת שיש מציאות של עולם (ע"פ תורה) – אעפ"כ עליו לדעת שעיקר המציאות שלו היא אלוקות!

וזאת למדים מאברהם אבינו: כאשר הוא הלך למלאות את שליחותו של הקב"ה (לעקוד את יצחק בנו), לא ערך שום חשבונות כיצד ימלא את השליחות, אלא רק ידע שעליו להשלים את הכוונה העליונה. וגם כשבאמצע הדרך הופיע לפתע נהר⁴ – זה לא נגע לו, מכיון שעליו ללכת למלאות את השליחות, ואכן כאשר הגיע לנהר – התבטל הנהר ("געוואָרן אויס טייך")⁵! החשבון היחיד שלו הי' – שעליו למלאות את שליחותו של הקב"ה.

(ג) מזה גם למדים את ההוראה הבאה:

כאשר יוצאים לעולם, עלול האדם לטעון: כיצד ביכולתו לפעול בעולם, איך יוכל לגלות אלוקות בעולם⁶

ע"כ אומרים לו: יש ללכת מ"לכתחילה אריבער", ובמילא לא נוגעים כאן שום חשבונות.

(1) אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז.
(2) ר"פ נציבים.

(3) ע"פ ירמ"ל, ג. כה. וראה ויק"ר פל"ה, ד.

(4) ע"פ מדרש תנחומא וירא כב. נת' בארוכה בספר השיחות תשמ"ז ח"א ע' 265 ואילך. ע"ש.

(5) ראה מדרש תנחומא שם: "מיד ירד אברהם לתוך

המים . . . כיון שהגיע עד חצי הנהר הגיע המים עד צווארו, באותה שעה תלה אברהם עיניו לשמים, אמר לפניו רבש"ע כו', מיד נער הקב"ה את המעין ויבש הנהר ועמדו ביבשה".

(6) מלשון העלם - לקו"ת שלח לז, ד ועוד (ראה הנסמן בלקו"ש חל"ד ע' 211). המו"ל.

להביא לכל המקומות את הבשורה המשמחת

. . . ויש להוסיף ענין עיקרי בנוגע לשמחת בית השואבה בשנה זו – שצריכה להיות מתוך שמחה הכי גדולה הקשורה עם הגאולה האמיתית והשלימה, **ששמחים ורוקדים לקבל פני משיח צדקנו!**

ופשוט, שאין להתבייש ח"ו לרקוד בגלוי, "לעיני כל ישראל", ועד לריקוד ברחוב לעיני כל באי עולם, לקבלת פני משיח צדקנו, ואדרבה: כשבא משהו וישאל: "לשמחה מה זה עושה", ישיבו לו: וכי אינך יודע שנדפס בעיתונים **שמשיח כבר בא**, ותיכף בא לכאן"א מאתנו, מכס, בתוככי כלל ישראל, ולוקח את כולם לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש, ושם ממשיכים בשמחת בית השואבה בתכלית השלימות.

וברוח זו צריכים לפעול בשמחת בית השואבה בכל המקומות כולם – שמביאים לכל המקומות את הבשורה הטובה והמשמחת ש"הנה זה בא", שמשיח צדקנו בא, ולוקח את כל בני"י לשמחת בית השואבה שבביהמ"ק השלישי.

אמנם, עפ"ז נשאלת שאלה:

כיון שבטוחים ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא" ולוקח את כל בני"י לשמחת בית השואבה שבביהמ"ק השלישי – מהו הצורך לדבר ולעורר ע"ד ההכנות לעריכת חגיגות שמחת בית השואבה בכל מקום ומקום בחוץ לארץ?!

שאלה זו שאלו מכבר אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: היתכן שלאחרי ההכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", ו"עמדו הכן כולכם" לקבל פני משיח צדקנו – תובע ודורש ושולח שלוחים לייסד חדרים וישיבות כו' במדינה זו ובשאר מדינות ברחבי תבל, בה בשעה שזוהי פעולה שדורשת **משך זמן ארוך** (לאחרי בוא השלוחים למקומות אלו), ובדאי **שלפנ"ז** יבוא כבר משיח צדקנו?!

והמענה על זה – בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר – שבאופן כזה התנהגו בני"י (בהדרכתם של גדולי ונשיאי ישראל) במשך כל הדורות, שביחד עם האמונה השלימה בביאת המשיח באופן ד"אחכה לו בכל יום שיבוא", "שיבוא בכל יום", השקיעו כחם ומרצם בפעולות של תומ"צ שהם לטווח ארוך, אשר, היסוד להנהגה זו למדים מהנהגת בני"י בהמסעות שבמדבר, שגם במסע שחננו בו משך זמן קצר בלבד, הקימו את המשכן באותו אופן שהקימוהו בחנייתם למשך זמן ארוך.

ועד"ז בנדו"ד, שעושים כל ההכנות הדרושות לחגיגות שמחת בית השואבה בכל מקום ומקום, מתוך אמונה שלימה שמשיח צדקנו בא תיכף ומיד, שאז יחגגו כל בני"י שמחת בית השואבה בביהמ"ק השלישי.

(משיחת ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשנ"ב)

הלקח מהטעות הנוראה במלחמת יום הכיפורים

ישנם אנשי צבא האומרים שישנם שני חשבונות:

חשבון צבאי – שלפי חשבון זה, החזרת שטחים גורמת סכנת פיקוח-נפש. וחשבון מדיני (כפי שהם קוראים לזה) – שאומר: כיון שצריך לחשוב אודות "פוליטיקה", על כן מוכרחים לוותר על החשבון של פיקוח-נפש, ומצד החשבון המדיני) אין ברירה אחרת.

– יש לדעת שעירוב חשבון מדיני כשמדובר אודות חשבון של פיקוח-נפש – זהו היפך דעת השולחן-ערוך! כשמדובר אודות פיקוח-נפש – אסור לחשוב על שום חשבון מדיני.

ולא יתכן שרב ילך נגד השולחן-ערוך, ויאמר שיש להתחשב בחשבון המדיני כשהוא סותר את החשבון של פיקוח-נפש.

בענין זה (שאסור לערב חשבון מדיני כאשר מדובר על פיקוח-נפש) ה' רחמנא-ליצלן "מעשה רב" במלחמת יום-הכיפורים, שאז ה' אותו מצב (מאחר שעכשיו גילו את כל הפרטים שהיו אז, אף אחד אינו יכול להתווכח על זה):

כמה שעות לפני שהמלחמה החלה, היתה ידיעה ברורה שמצרים גייסה את צבאה והיא עומדת הכן להתקיף את ארץ ישראל, רחמנא-ליצלן.

בתחילה התווכחו אם זו ידיעה נכונה – עד שהתברר שזו ידיעה נכונה וברורה – וכל זה ה' עדיין מספר שעות לפני שידעו שהם כבר החלו בהתקפה.

היתה ישיבת ממשלה (אני מדבר על-כך בגלוי כי זה כבר נדפס), שבישיבה זו אנשי הצבא העריכו הערכה ברורה, שאם יעשו מיד גיוס מלא יוכלו לעצור את ההתקפה ובמילא יהיו פחות קורבנות; יתכן אפילו שכאשר הם ישמעו על גיוס מלא זה יפיל עליהם אימה ופחד והם יעצרו את ההתקפה, אבל על-כל-פנים לא יהיו כל-כך הרבה קרבנות כפי שיכול להיות אם הם יתקיפו כשלא יהיה גיוס מלא.

זו היתה דעתם של אנשי הצבא – חשבון צבאי.

אחרי-כן היתה דעה אחרת: אמנם מצד החשבון הצבאי ומצד פיקוח-נפש מוכרחים מיד לעשות גיוס מלא ולפרסם על זה (ולא צריכים כלל פרסום כי במצרים ידעו תיכף על זה) – אבל אז יש חשש שארה"ב תהיה 'ברוגז' וישארו ללא סיוע של נשק וכסף;

ולכן לא צריכים לעשות גיוס מלא – רק יודיעו לארה"ב שיש ידיעה שמצרים מתכוננת להתקיף את ארץ ישראל, וישארו עם גיוס חלקי – שאז הכל מודים שיהיו יותר קרבנות, רחמנא-ליצלן, אבל אז ארה"ב לא תהיה 'ברוגז', היא תשאר ידידה טובה ותעזור בנשק וכו'.

וההחלטה היתה – שאף-על-פי שמצד חשבון צבאי ומצד פיקוח-נפש מוכרחים לעשות

גיוס מלא ולהגן על הגבולות, מכיון שעל-ידי-זה יחסכו קרבנות – בכל זאת מוכרחים להתחשב עם החשבון המדיני, כיצד זה ישפיע על הידידות של ארה"ב וכו'.

ולאחר-מכן זה העלה את מספר הקרבנות ה'–לא-תהי' שהיו אז, יחד עם מספר הפצועים שנשארו נכים עד היום הזה – שאפילו נפש אחת מישראל היא גם "עולם מלא", וכשחסר חייל, רחמנא-ליצלן, חסרים אחר-כך בעולם כל הילדים שיכלו להיות לו באם ה' נשאר בחיים ומתחתן והיו לו ילדים ונכדים עד סוף כל הדורות (על-דרך מה שנאמר בנוגע להריגת הבל שעל-ידי-זה נשלל זרעו וזרעו זרעו וכו') – שזו היתה התוצאה מכך ששללו את החשבון של פיקוח-נפש ונהגו לפי החשבון המדיני!

ועכשיו גם המדינאים כבר יודעים ש(אילו היו פועלים לפי החשבון הצבאי) זה לא ה' משנה ביחס הידידות של ארה"ב, וכן לא ה' משנה בנוגע לקבלת נשק, כי ה' מספיק נשק לכל משך זמן המלחמה; כעת יודעים בבירור שהנשק ששלחה אז ארה"ב לא היו צריכים להשתמש בו במשך כל זמן המלחמה (שנקראת 'מלחמת יום-הכיפורים') אשר נמשכה כמה ימים ונסתיימה בנצחון מלא של החיילים היהודים – ועדיין נשאר נשק במחסנים ממה שנאסף קודם למלחמה.

וזאת למרות שלא עשו גיוס מלא – והעדר הגיוס המלא גרם חורבן והיזק של כמה וכמה כלי-נשק של היהודים – ואף-על-פי-כן ה' מספיק נשק מקודם ולא היו צריכים להגיע לנשק שארה"ב שלחה אז; ועל-אחת-כמה-וכמה אם היו עושים גיוס מלא והיו מתכוננים להתקפה על-כל-פנים כמה שעות קודם.

ולאחרי כל זה, הולכים ומטעים רב ואומרים לו שצריכים להחזיר שטחים בשביל פקו"נ!

אינני יודע מי הטעה אותו – אבל זהו דבר שבידו לברר ולחקור האם הוא אמנם קיבל את החוות-דעת הנכונה מהמומחים של הצבא, שהרי לא חיים במדבר, ויש ביכולת (בכל יום ויום, אפילו בערב יום-טוב) לקרוא למומחה צבאי ולומר לו שרוצים לשמוע ממנו (לא ענין של פוליטיקה ולא מילה טובה וכו', אלא) חוות-דעת כמומחה בעניני צבא, מהו האופן לשמור על פיקוח-נפש – האם עי"ז שיחזירו שטחים או על-ידי-זה שלא יחזירו שטחים.

וכאמור לעיל, שכל המומחים בעניני צבא בדעה אחידה, פה אחד, שהחזרת שטחים כרוכה בפיקוח-נפש של יהודים הנמצאים בא"י – כפי שהם התבטאו שכבר יצאו "בשן ועין", ומה שיכולים לצפות שייצא מזה, רחמנא-ליצלן.

(תרגום חפשי משיחת מוצאי ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשל"ט - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיתקף ומיד יקויים יעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה